

Czas i Przestrzeń

1. Czas

Czas jest bardziej abstrakcją niż przedmiotem. Odmienne kultury w różny sposób postrzegają czas. Może on być postrzegany monochronicznie, czyli sekwencyjnie – jako seria wydarzeń następujących po sobie w mniej lub bardziej regularnych odstępach czasu albo polichronicznie, czyli synchronicznie – przeszłość, teraźniejszość i przyszłość są powiązane z powodu powtarzalnego charakteru pór roku, rytmu dnia, tygodni, miesięcy, lat)

Postrzeżenie czasu wpływa na sposób operowania nim. Wyróżniamy podejście:

- monochroniczne – czynności następują w porządku jedna po drugiej i nie zachodzą na siebie, tzn. człowiek kończy jedną czynność, a następnie rozpoczyna drugą.
- polichroniczne – czynności odbywają się w tym samym czasie, niekoniecznie w uregulowanym porządku, często osoba wykonuje dwie czynności prawie jednocześnie lub na przemian tzn. w czasie rozmowy z klientem w biurze odbiera telefon, obsługuje dwóch interesantów naraz, itd.

Kulturowo uwarunkowane podejście do czasu determinuje czy i ile minut wypada spóźnić się na spotkanie, jak ważne jest dokładne przestrzeganie terminów kontaktów, jak długo trwają zebrania i przyjęcia, w jakich godzinach otwarte są sklepy i instytucje publiczne, w jakich porach są posiłki, itd. Przykłady, przykłady, przykłady

Wyróżniamy też różne orientacje kulturowe w aspekcie postrzegania czasu:

- Kultury zorientowane na PRZESZŁOŚĆ – historia pełni ważną rolę, przywiązuje się dużą uwagę do tradycji, na wszystko patrzy się w kontekście historycznym i ocenia z punktu widzenia przeszłych wydarzeń. (Indianie Amerykańscy)
- Kultury zorientowane na TERAŹNIEJSZOŚĆ - gdzie teraźniejszość jest najważniejszą miarą oceny sytuacji. W tych kulturach niewiele się planuje, a na wszystko patrzy się z punktu widzenia przydatności w bieżącej chwili. Są to tzw. kultury pragmatyczne. (USA, Skandynawia)
- Kultury zorientowane na PRZYSZŁOŚĆ – uwaga skupia się na przyszłości, planowaniu, myśleniu o perspektywach i możliwościach. Bieżące działania mają na celu przynieść korzyści w przyszłości. (Komunizm)

PRAKTYCZNE RADY DLA BIZNESMENÓW ORIENTACJA CZASOWA

Rozpoznawanie orientacji partnerów w biznesie

PRZESZŁOŚĆ	TERAŹNIEJSZOŚĆ	PRZYSZŁOŚĆ
1. Rozmawiają o historii, przeszłości rodziny, początkach działalności firmy, o narodzie z którego się wywodzą i tradycjach narodowych.	1. Bieżące czynności, zadania i przyjemności są dla nich najważniejsze, nie odkładają ich na później.	1. Często rozmawiają o przyszłych, potencjalnych możliwościach, korzyściach i osiągnięciach
2. Mają silną motywację, aby doprowadzić firmę do dawnej świetności (jeśli podupada).	2. Nie mają nic przeciwko planowaniu, ale plany są rzadko wcielane w życie	2. Planowanie i obmyślanie strategii przyjmują z entuzjazmem
3. Okazują szacunek przodkom, bohaterom narodowym, i starszym ludziom	3. Intensywnie interesują się aktualnymi znajomymi. Żyją „tu i teraz”	3. Okazują dużo zainteresowania młodym entuzjastom i przyszłym osiągnięciom
4. Na wszystko spoglądają z perspektywy historii i tradycji .	4. Na wszystko spoglądają z perspektywy bieżących spraw i korzyści.	4. Posługują się przeszłością i teraźniejszością aby osiągnąć korzyści w przyszłości

Dobre rady

Orientacja na przeszłość i teraźniejszość	Orientacja na przyszłość
1. Podkreślaj historię, tradycję, bogatą spuściznę kulturową partnerów jako dowód na ich ogromne możliwości	1. Podkreślaj wolność, możliwości, i nieograniczony potencjał firmy partnerskiej i ludzi z nią związanych
2. Postaraj się dowiedzieć, czy wewnętrzne relacje lub lokalne tradycje nie będą stały na przeszkodzie w robieniu interesów	2. Postaraj się dowiedzieć jakie są najważniejsze zadania i plany partnerów i jak sobie wyobrażają ich realizację
3. Umów się na kolejne spotkania, ale nie upieraj się przy konkretnych datach lub terminach	3. Umów się na konkretne daty i terminy, ale nie spodziewaj się ukończenia prac zanim ty nie wywiążesz się ze swoich zobowiązań
4. Przygotuj się do spotkania z partnerami. Poczytaj o	4. Przygotuj się do spotkania z partnerami. Poczytaj o

historii ich kraju, narodowych bohaterach i artystach, tradycjach. Spróbuj się czegoś dowiedzieć o ich firmie.

przyszłych planach ich kraju, widokach na przyszłość, możliwościach technologicznych itd.

2. Przestrzeń

Kulturowe podejście do otaczającej przestrzeni wpływa na terytorium, rytuały przestrzenne, architekturę, urządzenie mieszkań i biur, zachowania ludzi na ulicach i w instytucjach.

Terytorium jest to obszar uważany przez osobę za swoją własność, tak, jak gdyby było to przedłużenie jego własnego ciała, np. mieszkanie w granicach murów lub dom w granicach ogrodzenia, wnętrze jego samochodu, sypialnia, własny fotel, a także odczuwana podświadomie przestrzeń wokół jego ciała. Zakres terytorium zależy od kultury. W USA ludzie pracują przy drzwiach otwartych, w Europie jest to bardziej zróżnicowane i zależy od kultury firmy. W Japonii posiłki spożywa się przy bardzo niskich stołach, w krajach arabskich większość ludzi ma bardzo bliski dystans osobisty, itd.

Przykłady kulturowych rytuałów związanych przestrzenią:

- Dystans osobisty to kulturowo uwarunkowana odległość od innej osoby. Kiedy dwoje ludzi różni się dystansem osobistym następuje konflikt. Przekroczenie dystansu w każdą stronę powoduje uczucie dyskomfortu i podświadome cofanie lub zbliżanie się
- Kiedy Europejczyk zajmuje jakieś terytorium w obcym środowisku np. miejsce w kinie lub przy stole konferencyjnym, itp. zawsze robi to w przewidywalny sposób: szuka najszerszego wolnego odcinka między dwoma zajętych przestrzeniami i zajmuje jego środek. W wielu krajach arabskich osoba zajmie miejsce najbliżej największego skupiska innych ludzi.
- W Europie lodówka należy do własnego terytorium, tzn. gość nie będący bliskim przyjacielem nie skorzysta z niej bez zgody gospodarza. W Stanach Zjednoczonych niekoniecznie – często goście wchodzi do kuchni i sami sobie biorą napoje.
- W zależności od kultury ludzie inaczej i w innych okolicznościach ustawiają się w kolejkach, np. w UK – kolejki do autobusów (ludzie stoją przodem do jezdni), w Polsce kolejki „puchną” – im dalej od kasy biletowej, tym są bardziej chaotyczne, w krajach muzułmańskich odwrotnie, najwięcej ludzi kłębi się przy kasie, na południu Europy mało kolejek, w Niemczech i krajach skandynawskich – zdyscyplinowane i regularne, w USA – zachowuje się odległość między 1-wszym klientem, a resztą kolejki (banki)
- Niepisane reguły zachowanie się w tłoku, ściśle przestrzegane przez ludzi z zachodniego kręgu kulturowego
 1. Nierozmawianie z nikim, nawet osobą znajomą.
 2. Unikanie kontaktu wzrokowego
 3. Nieprzenikniony (obojętny) wyraz twarzy- maskowanie emocji.
 4. Markowane zaabsorbowanie lekturą w przypadku posiadania tejże przy sobie.
 5. Im bardziej zwarty tłum, tym mniej wykonuje się gestów lub innych ruchów.
 6. W windzie – wewnętrzny przymus obserwowania przycisków z numerami pięter.

Różne zachowania ludzi wychowanych w różnych środowiskach niekoniecznie muszą prowadzić do nieporozumień i stanowić bariery w komunikowaniu się. Im bardziej spodziewamy się odmiennych zachowań, tym łatwiej jest nam je zauważyć i tolerować. Odmienne, niekonwencjonalne zachowania w sytuacjach standardowych mogą stać się źródłem konfliktów, nieporozumień, odrzucenia. Ważne, aby próbować zrozumieć zachowania innych ludzi, zapytać o ich motywacje i poprosić o wyjaśnienie kontekstu zanim zastosujemy kryteria oceny przy pomocy kategorii dobra i zła. Może okazać się, że to, co wydaje nam się rezultatem złej woli, brakiem dobrych manier lub podejrzliwością, jest jedynie wynikiem zupełnie innego spojrzenia na rzeczywistość.